

SB-0005

First Year B. A. Examination
March / April – 2011
Environmental Studies

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="F.Y. B.A."/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="ENVIRONMENTAL STUDIES"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="5"/>	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="NIL"/>
	<input type="text" value="Student's Signature"/>

(૨) પ્રશ્ન નં-૧ ફરજિયાત છે.

(૩) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ (અ) નીચેના પદોની વ્યાખ્યા આપો : ૪
- (૧) મૃતોપજીવી
(૨) રક્ષિત પ્રદેશો
(૩) પ્રદૂષકો
(૪) ઈન્ટરનેટ.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : ૧૦
- (૧) પર્યાવરણનાં ઘટકો જણાવો.
(૨) જૈવવૈવિધ્યનાં કદાવર કેન્દ્રો અને જૈવવૈવિધ્યની સમૃદ્ધિનાં ઉષ્મિતસ્થાનો વિશે ટૂંકમાં જણાવો.
(૩) વસ્તીવધારા માટેના જવાબદાર પરિબળોની માત્ર યાદી આપો.
(૪) હવાજન્ય રોગોની યાદી આપો.
(૫) જંતુનાશક દવાનાં બે ફાયદાઓ જણાવો.
- ૨ (અ) નિવસનતંત્ર એટલે શું ? તેના ઘટકો ચર્ચો. ૭
(બ) ઉત્પાદકતા એટલે શું ? તેના પ્રકારો ચર્ચો. ૭

અથવા

૨ નૈસર્ગિક સંપત્તિઓ તથા તેનું મહત્વ સવિસ્તર ચર્ચો. ૧૪

૩ ભારતમાં પર્યાવરણની સુરક્ષા અંગેની બંધારણીય અને ધારાકીય જોગવાઈઓની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૩ (અ) ધરતીકંપ એટલે શું ? ધરતીકંપના પ્રકારો અને અસરો વર્ણવો. ૭

(બ) માનવજીવનનાં વિવિધક્ષેત્રે કમ્પ્યુટર કેવી રીતે ઉપયોગી છે ? તેના ફાયદા અને ગેરફાયદાની ચર્ચા કરો. ૭

૪ (અ) ભારતની પશુસંપત્તિ પર ટૂંકનોંધ લખો. ૭

(બ) પ્રદૂષણના જુદાં-જુદાં પ્રકારો જણાવી તેને અટકાવવાનાં ઉપાયો વર્ણવો. ૭

અથવા

૪ (અ) મહિલા અને બાળકલ્યાણ ક્ષેત્રે થતાં પ્રયાસોની વિગતે ચર્ચા કરો. ૭

(બ) ખોરાકપ્રદૂષણ વિશે ટૂંકનોંધ લખો. ૭

૫ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ ત્રણ) ૧૪

(૧) ભોપાલ ગેસ દુર્ઘટના

(૨) ગેરકાયદેસર વૃક્ષો કાપવાં

(૩) પાણીનો ઉપચાર અને શુદ્ધિકરણ

(૪) પવનઊર્જા

(૫) ચીપકો આંદોલન

(૬) એલ્ટોનિયન પિરામીડ.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
(2) Question No.1 is **compulsory**.
(3) Figures to the **right** indicate full marks of the questions.

- 1 (a) Define following terms : 4
(i) Decomposer
(ii) Protected Areas
(iii) Pollutant
(iv) Internet.
- (b) Answer the following in short : 10
(i) State the components of Environment.
(ii) Briefly state the Mega Biodiversity Centers and Biodiversity Hot Spots.
(iii) Give only the list of responsible factors for increase in population.
(iv) Give the list of Air borne diseases.
(v) State the two advantages of pesticide.
- 2 (a) What is meant by Ecosystem ? Discuss its components. 7
(b) What is productivity ? Discuss the types of productivity. 7

OR

- 2 Discuss the natural resources and its importance in detail. 14
- 3 Discuss the constitutional and legal provisions about environmental protection in India. 14

OR

- 3 (a) What is Earthquake ? Describe its types and effects. 7
(b) How is computer useful in various field of human life ? Discuss its advantages and disadvantages. 7

- 4 (a) Write short note on Animals of India. 7
(b) State the types of pollution and describe the steps to prevent pollution. 7

OR

- 4 (a) Discuss in detail the efforts for Woman and Child welfare. 7
(b) Write short note on Food-contamination. 7
- 5 Write short notes : (any **three**) 14
- (i) The Bhopal Gas Tragedy
  - (ii) Illicit cutting of trees
  - (iii) Water treatment and Purification
  - (iv) Wind Energy
  - (v) Chipko Aandolan (Movement)
  - (vi) Eltonian Pyramid.